

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Навчально-науковий інститут № 5

Кафедра кримінального права та кримінології

РОБОЧА ПРОГРАМА

**навчальної дисципліни «Аналіз та прогнозування злочинності»
обов'язкових компонент освітньої професійної програми
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Галузь знань – 26 Цивільна безпека
Спеціальність - 262 Правоохоронна діяльність**

Харків (Вінниця) 2024

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 20.09.2024 р. № 9

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 19.09.2024р. №8

Розглянуто на засіданні кафедри кримінального права та кримінології
навчально-наукового інституту №5 ХНУВС (протокол від 30.08. 2024 р. №1)

Розробник:

Доцент кафедри кримінального права та кримінології ННІ №5 ХНУВС
кандидат юридичних наук, доцент Ю.М.Канібер.

Рецензенти:

1. Професор кафедри кримінально-правових дисциплін юридичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна доктор юридичних наук, професор Храмцов О.М.
2. Завідувач кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології ННІ №5 ХНУВС доктор юридичних наук, професор М.Г.Щербаковський.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3 Загальна кількість годин – 90 Кількість тем – 6	26 Цивільна безпека 262 Правоохоронна діяльність Другий(магістерський) рівень вищої освіти. Магістр правоохоронної діяльності.	Навчальний курс 1 Семестр 2 Вид контролю: залік
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		заочна форма навчання
Навчальний курс-1 Семестр - 2 Лекції – 14 години Практичні заняття – 16 Самостійна робота – 60 Індивідуальні завдання: Реферат (за вибором студента) Підсумковий контроль: залік		Навчальний курс-1 Семестр - 2 Лекції – 6 годин Практичні заняття – 4 Самостійна робота – 82 Індивідуальні завдання: Реферат (за вибором студента) Підсумковий контроль: залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Аналіз та прогнозування злочинності» є оволодіння слухачами магістратури:

- знаннями про наукові й методичні засади кримінологічного аналізу злочинності, його співвідношення з кримінальним аналізом;
- знаннями про види, форми, джерела кримінологічної інформації, способи, методи її збирання, опрацювання, використання;
- знаннями про багатогранну природу феномену злочинності;
- знаннями про філософські, загальнонаукові та спеціальні наукові підходи, методи аналізу детермінаційного комплексу злочинності, окремих кримінальних правопорушень, впливу ситуації на криміногенез, а також про особистість злочинця й жертву кримінального правопорушення, методи і напрями кримінологічної роботи з ними;
- вмінням використовувати різні способи виявлення, збирання, аналізу та узагальнення кримінологічної інформації під час вирішення практичних задач,
- вмінням складання аналітичної довідки, візуалізації кримінологічної інформації;
- вмінням складання кримінологічного прогнозу;
- навичками оцінки стану кримінологічної обстановки.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Аналіз та прогнозування злочинності» є формування у слухачів магістратури системи знань, умінь та навичок аналізу й прогнозування злочинності на основі сучасних досягнень науки у сфері пізнання природи, детермінаційного комплексу злочинності, особливостей ситуативної й особистісної криміногенези та віктимогенези, прогнозування соціальних процесів і явищ на основі методів узагальненого сценарію, екстраполяції, експертних оцінок тощо, а також індивідуального кримінологічного прогнозування задля удосконалення превентивного змісту діяльності органів і підрозділів Національної поліції, підвищення її соціальної ефективності.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Аналіз та прогнозування злочинності» є спеціальним курсом кримінології, характеризується предметною міждисциплінарністю, специфікованою під запити наукового забезпечення протидії злочинності. Враховуючи наскрізний, з точки зору соціальної структури, а також поліфеноменологічний, з огляду на розмаїття проявів й суперечливість природи, характер злочинності й окремих актів злочинної поведінки, особистості злочинця, дисципліна «Аналіз та прогнозування злочинності» виходить з компліментарного комплексу філософських доктрин, парадигм, спирається на здобутки теорії держави та права, враховує положення конституційного, кримінального, адміністративного, кримінального процесуального, кримінально-виконавчого, міжнародного права, пов'язана із соціологічними, психологічними теоріями і практиками, теорією управління, прогностикою.

Очікувані результати навчання полягають у тому, що здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

поняття, види, предмет, задачі кримінологічного аналізу поняття та види криміногенної ситуації; поняття та види кримінального аналізу, його співвідношення з кримінологічним; поняття, види й сучасні джерела кримінологічної інформації; статистичні, соціологічні, психологічні методи кримінологічного аналізу; наукові підходи щодо розуміння сутності злочинності, її інтегративне визначення; систему показників злочинності, їх значення для оцінки стану злочинності та ефективності протидії її відтворенню; базові закономірності трансформації злочинності у глобальному, регіональному та національному вимірах; поняття, види, способи виявлення та шляхи мінімізації латентної злочинності; методологічні засади дослідження детермінації злочинності; основні антропологічні, психологічні, соціологічні, економічні, міждисциплінарні теорії детермінації злочинності; способи класифікації криміногенних факторів; основні видові фактори злочинності в Україні; сутність категорії «особистість злочинця», поняття, зміст та види кримінологічного профілювання; джерела інформації про особистість злочинця; теоретичну модель механізму індивідуальної злочинної поведінки; сутність та види мотивів злочинів, посткримінальної поведінки; поняття, значення і види криміногенних ситуацій в механізмі окремого злочину; засоби впливу на криміногенні ситуації; поняття, види віктимогенезу; поняття та

значення феномену конкуруючої віктимності, особливості її прояву в Україні; поняття, види, сфери застосування кримінологічного прогнозування; методи кримінологічного прогнозування;

вміти:

– аналізувати рівень, динаміку, структуру, географію злочинності певного виду й кримінологічну обстановку в цілому, виявляти тенденції у відтворення злочинності; працювати з джерелами кримінологічної інформації Європолу, Інтерполу, міжнародних організацій; складати аналітичні довідки за результатами вивчення стану і тенденцій злочинності; прогнозувати розвиток криміногенних ризиків, складати кримінологічні прогнози; використовувати різні способи обробки та аналізу кримінологічної інформації під час вирішення практичних задач; оцінювати стан криміногенної обстановки на території обслуговування; вміти проводити аналіз судової та слідчої практики, використовувати її при вирішенні практичних завдань.

Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі права, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог .	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК-2	Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
	ЗК-3	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
	ЗК-4	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
	ЗК-6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	ЗК-7	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
	ЗК-8	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
	ЗК-9	Здатність працювати в міжнародному контексті
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК-1	Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
	СК-5	Здатність використовувати сучасні правові

		доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.
	СК-6	Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.
	СК-9	Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.
	СК-10	Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.
	СК-15	Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.
Спеціальні (фахові) компетентності працівника Національної поліції України	СК-16	Здатність приймати науково обґрунтовані управлінські рішення у сфері протидії злочинності, запобігання, припинення та розкриття злочинів, їх ефективного розслідування, організовувати та підтримувати ефективну, доцільну взаємодію між різними органами й підрозділами Національної поліції, інших органів державної влади, місцевого самоврядування, громадянськості.

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. Поняття, види та методика кримінологічного аналізу злочинності

Поняття кримінологічного аналізу злочинності. Характеристика основних й додаткових елементів предмету кримінологічного аналізу. Види кримінологічного аналізу: за характером, спрямованістю, часовим виміром.

Поняття кримінального аналізу. Співвідношення кримінального та кримінологічного аналізу. Методики кримінального аналізу ILP (Intelligence Led Policing) та SOCTA (Serious and Organized Crime Threat Assessment): зміст, можливості, європейський досвід та можливості використання в Україні.

Джерела кримінологічної інформації: поняття, види, способи виявлення та опрацювання.

Методика аналізу злочинності. Характеристика філософських та загальнонаукових парадигм і методів кримінологічного аналізу. Характеристика статистичних, соціологічних, психологічних методів кримінологічного аналізу. Кримінологічний експеримент: поняття, види, правила проведення.

Кримінологічна експертиза як форми кримінологічного аналізу

ТЕМА № 2. Наукові засади кримінологічного аналізу злочинності

Поняття та ознаки злочинності. Наукова дискусія щодо природи злочинності. Критичний аналіз статистичного, діяльнісного, системного, інституційного, конструктивістського підходів. Інтегративний підхід до розуміння феномену злочинності.

Злочинність і час: онтологія і метафізика кримінологічного аналізу. Фронтирна злочинність: поняття, ознаки.

Вимірювання стану злочинності. Система показників стану злочинності. Рівень злочинності і судимості, індекси (коефіцієнти) злочинної інтенсивності та активності, динаміка злочинності, способи (базисний, ланцюговий) та показники (абсолютний приріст, темп приросту, темп зростання, середні величини темпів приросту і зростання) її обчислення, структура (соціально-демографічна, кримінально-правова, кримінологічна), географія, топографія й ціна злочинності. Сфери та можливості їх застосування.

Латентна злочинність: поняття, види, причини, методи встановлення, шляхи мінімізації.

ТЕМА № 3. Теоретико-прикладні засади аналізу детермінації злочинності: аналітика, прогностика

Поняття детермінант та детермінації злочинності. Характеристика методологічних засад аналізу детермінації злочинності: парадигми діалектичного детермінізму (закони всезагального універсального зв'язку, діалектичного протиріччя, розвитку, рівноваги, принципи системності та історизму у їх кримінологічній інтерпретації), феноменологія, філософія екзистенціалізму, соціального конструктивізму. Види діалектичних зв'язків між явищами та процесами: кримінологічна інтерпретація.

Пізнавальні орієнтири кримінологічного аналізу в умовах постмодерних суспільств: злочинність кризового типу, передумови соціальної сингулярності, деструкція, фрагментація габітусів, гібридизація, еклектизація соціальних підсистем, інститутів, практик, симуляція соціальної реальності, маргіналізація, прекарізація суспільств.

Аналіз наукових теорій детермінації злочинності: антропологічні, психологічні, соціологічні, економічні, природничі теорії. Дискурсивно-комунікативна теорія детермінації злочинності.

Класифікація детермінант злочинності. Аналіз детермінант сучасної злочинності в Україні.

Trauma studies у фокусі кримінологічного аналізу (український контекст). Роль феномену постпам'яті (М. Хірш) у детермінації злочинності в Україні.

ТЕМА № 4. Теоретико-прикладні засади кримінологічного аналізу особистості злочинця

Поняття та структура особистості злочинця. Кримінологічні ознаки осіб злочинців. Поняття та елементи криміногенезу. Призонізація в механізмі криміногенезу. Психологічна дезорієнтація та соціально-психологічне відчуження як ознаки злочинців. Маргіналізація, прекаризація як тенденції у структурних змінах осіб злочинців. Роль психічних аномалій та інших біологічних чинників в криміногенезі особистості.

Психоаналітичні, психолого-холістичні засади кримінологічного аналізу особистості злочинця. Залежний злочинець: поняття, типи, криміногенез.

Поняття та види кримінологічного профілювання. Методи кримінологічного профілювання. Джерела кримінологічної інформації про особистість злочинця.

Використання даних Єдиного державного реєстру судових рішень, Офісу Генерального прокурора, Інтегрованої інформаційно-пошукової системи Національної поліції та інших джерел для кримінологічного профілювання.

ТЕМА № 5. Теоретико-прикладні засади аналізу індивідуальної злочинної поведінки. Віктимологічний аналіз

Поняття та елементи механізму індивідуальної злочинної поведінки. Наукова дискусія щодо поняття мотиву. Інтегративний підхід до розуміння мотиву. Поняття мотиву, мотивації та мотивування злочинної поведінки.

Види мотивів злочинів. Зміст та кримінальні прояви мотивів самоактуалізації, безпеки, приналежності, визнання, ігрових мотивів. Ресентимент: від жертвовності до злочинності; ресентиментарна мотивація злочинів.

Поняття та особливості мотивації імпульсивних злочинів. Види імпульсивних злочинів. Аналіз механізму «парадоксальних» злочинів. Поняття та особливості мотивації звичних злочинів.

Роль зовнішньої обстановки, криміногенної ситуації у механізмі злочинної поведінки. Зміст та кримінологічна інтерпретації експериментів С. Мілгрема, Ф. Зімбардо, Дж. Дарлі й Б. Латане.

Роль потерпілого у створенні криміногенної ситуації. Види віктимної поведінки. Методичні засади віктимологічного аналізу злочинності.

Конкуруюча віктимність: поняття, зміст, криміногенне значення, наукові та методичні засади кримінологічного аналізу.

ТЕМА № 6. Теоретико-прикладні засади кримінологічного прогнозування

Поняття та види прогнозування злочинності. Екстраполяція та експертні оцінки як методи кримінологічного прогнозування. Сценарний підхід у кримінологічному прогнозуванні: поняття, зміст, методичні засади застосування.

Індивідуальне прогнозування злочинної поведінки: поняття, підходи, прогностичні фактори, методи, сфери застосування. Підсистема «КАСАНДРА» Єдиного реєстру засуджених та осіб, узятих під варту: зміст, правова основа функціонування, суб'єкти використання. Методика визначення ступеня ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення.

Прогнозування злочинності та індивідуальне кримінологічне прогнозування в діяльності органів і підрозділів Національної поліції.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 2							
Тема № 1. Поняття, види та методика кримінологічного аналізу злочинності	14	2		2		10	
Тема № 2. Злочинність як об’єкт кримінологічного аналізу	16	2		4		10	
Тема № 3. Теоретико-прикладні засади аналізу детермінації злочинності: аналітика, прогностика	16	4		2		10	
Тема № 4. Теоретико-прикладні засади кримінологічного аналізу особистості злочинця	16	2		4		10	
Тема № 5. Теоретико-прикладні засади аналізу індивідуальної злочинної поведінки. Віктимологічний аналіз	14	2		2		10	
Тема № 6. Теоретико-прикладні засади кримінологічного прогнозування	14	2		2		10	
Всього за семестр:	90	14		16		60	Залік

4.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма

навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 2							
Тема № 1. Поняття, види та методика кримінологічного аналізу злочинності	16	2		2		12	
Тема № 2. Злочинність як об’єкт кримінологічного аналізу	16	2		2		12	
Тема № 3. Теоретико-прикладні засади аналізу детермінації злочинності: аналітика, прогностика	14	2				12	
Тема № 4. Теоретико-прикладні засади кримінологічного аналізу особистості злочинця	14					14	
Тема № 5. Теоретико-прикладні засади аналізу індивідуальної злочинної поведінки. Віктимологічний аналіз	16					16	
Тема № 6. Теоретико-прикладні засади кримінологічного прогнозування	14					14	
Всього за семестр:	90	6		4		80	Залік

4.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни			Література:
Тема № 1. Поняття, види та методика кримінологічного аналізу злочинності			
	1. Поняття, види та предмет кримінологічного аналізу злочинності.		Основна: 1, 2, 3, 9, 10, 11, 18, 20, 22. Додаткова: 8, 9, 10, 15, 22. Інформаційні ресурси в Інтернеті: 1-8
	2. Кримінальний аналіз: поняття, методики та співвідношення з кримінологічним аналізом.		
	3. Зміст та призначення методики кримінального аналізу ILP (Intelligence Led Policing).		
	4. Зміст та призначення методики кримінального		

	<p>аналізу SOCTA (Serious and Organized Crime Threat Assessment).</p> <p>5. Джерела кримінологічної інформації. Проблеми забезпечення надійності джерел кримінологічної інформації.</p> <p>6. Методика кримінологічного аналізу злочинності.</p> <p>7. Статистичне спостереження як метод кримінологічного аналізу.</p> <p>8. Соціологічні методи кримінологічного аналізу.</p> <p>9. Психологічні методи кримінологічного аналізу.</p>	
	Тема № 2. Злочинність як об'єкт кримінологічного аналізу	
	<p>1. Наукова дискусія щодо сутності злочинності.</p> <p>2. Наукова критика статистичного, діяльнісного, системного, інституційного, конструктивістського підходів до розуміння злочинності.</p> <p>3. Інтегративне бачення природи злочинності та її ознак, властивостей.</p> <p>4. Теоретичні засновки соціально-часової парадигми злочинності. Наративність, соціальна сюжетність, дискурсивність злочинності.</p> <p>5. Фронтирна злочинність: поняття, зміст, особливі ознаки.</p> <p>6. Злочинність в суспільствах Постмодерну: методологічні засади аналізу.</p> <p>7. Система показників злочинності (прояви злочинності).</p> <p>8. Кримінологічний аналіз латентної злочинності.</p>	<p>Основна: 3, 5, 6, 25, 34, 35, 37.</p> <p>Додаткова: 4, 5, 6, 33, 34, 37</p> <p>Інформаційні ресурси в Інтернеті: 1-8</p>
	Тема № 3. Теоретико-прикладні засади аналізу детермінації злочинності: аналітика, прогностика	
	<p>1. Поняття та методологічні засади аналізу детермінації злочинності.</p> <p>2. Діалектичний детермінізм, соціальний конструктивізм, феноменологія, екзистенціалізм як філософські парадигми аналізу детермінації злочинності.</p> <p>3. Пізнавальні орієнтири в умовах постмодерних суспільств.</p> <p>4. Антропологічні теорії детермінації злочинності: історія та сучасність.</p> <p>5. Фрейдизм як методологічне й методичне підґрунтя аналізу злочинної поведінки.</p>	<p>Основна: 4, 5, 6, 7 та ін.</p> <p>Додаткова: 6, 7, 8, 9, 11–16, 19, 22, 25, 26, 29, 30–36, 38, 40.</p> <p>Інформаційні ресурси в Інтернеті: 1-8</p>

	<p>6. Юнгіанство як методологічне й методичне підґрунтя аналізу злочинної поведінки.</p> <p>7. Трансперсональна психологія (С. Гроф) як методологічне й методичне підґрунтя аналізу злочинної поведінки.</p> <p>8. Соціальна психологія й філософія Ж. Бодрійяра як методологічне й методичне підґрунтя аналізу злочинної поведінки. Конс'юмеризм як криміногенний фактор.</p> <p>9. Соціологічні теорії детермінації злочинності: аномії, інтеракції (соціальної диференціації), стигматизації, «розбитих вікон», конфлікту культур (субкультур), соціальної дестабілізації.</p> <p>10. Економічні (експансії й депресії) та природничі теорії детермінації злочинності.</p> <p>11. Дискурсивно-комунікативна теорія детермінації злочинності.</p> <p>12. Класифікація детермінант злочинності. Аналіз основних детермінант сучасної злочинності в Україні.</p>	
	Тема № 4. Теоретико-прикладні засади кримінологічного аналізу особистості злочинця	
	<p>1. Особистість і особа злочинця як об'єкт кримінологічного аналізу.</p> <p>2. Структура особистості злочинця.</p> <p>3. Ознаки особистості злочинця. Зміст і значення соціальної дезорганізації, соціально-психологічного відчуження.</p> <p>4. Феномен призонізації в механізмі особистісного криміногенезу.</p> <p>5. Маргіналізація та прекаризація.</p> <p>6. Кримінологічне профілювання: поняття, система ознак.</p> <p>7. Особистісний криміногенез. Типологія злочинців.</p>	<p>Основна: 4, 7, 8, 9, 15, 25, 32–37.</p> <p>Додаткова: 4, 5, 6, 9–28, 33, 35.</p> <p>Інформаційні ресурси в Інтернеті: 1–8</p>
	Тема № 5 Теоретико-прикладні засади аналізу індивідуальної злочинної поведінки. Віктимологічний аналіз	
	<p>1. Механізм індивідуальної злочинної поведінки: базова аналітична схема.</p> <p>2. Поняття та складові мотиву та мотивації злочинної поведінки.</p> <p>3. Види мотивів злочинів.</p> <p>4. Аналіз потреби у визнанні: політичний та</p>	<p>Основна: 1–5, 10–19, 25, 27, 32, 35–37.</p> <p>Додаткова: 2, 4, 5, 6, 9–25, 27–37.</p> <p>Інформаційні</p>

	<p>кримінологічний контексти.</p> <p>5. Ресентиментарна мотивація злочинної поведінки: аналіз на матеріалі злочинів ненависті.</p> <p>6. Аналіз особливостей мотивації імпульсивних та звичних злочинів.</p> <p>7. Поняття та види криміногенних ситуацій, їх роль в механізмі окремого злочину.</p> <p>8. Експеримент Ф. Зімбардо (стенфордський тюремний експеримент): зміст, кримінологічний аналіз результатів.</p> <p>9. Експеримент Дж. Дарлі, Б. Латане (ефект свідка): зміст, кримінологічний аналіз результатів.</p> <p>10. Поняття і задачі віктимології. Поняття види та фактори віктимності.</p> <p>11. Поняття віктимізації. Особистісний віктимогенез (віктимізація): поняття, зміст, зв'язок з криміногенезом.</p> <p>12. Віктимологічна профілактика: поняття, зміст, напрями, методи.</p>	ресурси в Інтернеті: 1-8
	Тема № 6. Теоретико-прикладні засади кримінологічного прогнозування	Основна: 1–5, 10–19, 25, 27, 32, 35–37.
	<p>1. Поняття та значення кримінологічного прогнозування.</p> <p>2. Види кримінологічного прогнозування.</p> <p>3. Фактори кримінологічного прогнозування.</p> <p>4. Методи кримінологічного прогнозування.</p> <p>5. Особливості індивідуального кримінологічного прогнозування.</p> <p>6. Оцінка ризиків повторного вчинення кримінального правопорушення.</p> <p>7. Застосування кримінологічного прогнозування в діяльності Національної поліції.</p>	Додаткова: 2, 4, 5, 6, 9–25, 27–37. Інформаційні ресурси в Інтернеті: 1-8

5. Індивідуальні завдання

5.1. Теми доповідей (рефератів) на практичних заняттях

1. Методологічні засади аналізу детермінації злочинності.
2. Діалектика і діалектичний метод: поняття, значення для аналізу детермінації злочинності.
3. Соціальний конструктивізм як методологія аналізу детермінації злочинності.
4. Теоретико-прикладні проблеми аналізу детермінації злочинності в умовах суспільств постмодерну.
5. Фрейдизм як теоретична база психологічних теорій злочинності.
6. Психоданаліз і практики політичного тоталітаризму: аналіз взаємозв'язків.
7. Юнгіанство як теоретична база психологічних теорій злочинності.
8. Трансперсональна психологія С. Грофа та можливості її застосування в кримінологічному аналізі.
9. Конс'юмеризм як фактор злочинності.
10. Кримінологічна інтерпретація соціальної психології Ж. Бодрійяра.
11. Сутність та значення теорії стигматизації для аналізу злочинності та протидії їй.
12. Характеристика кримінологічної теорії інтеракції.
13. Теорія конфлікту культур (субкультур) у поясненні детермінації злочинності.
14. Теорія аномії у поясненні причин злочинності.
15. Соціальна ексклюзія (маргіналізація) як фактор злочинності.
16. Прекаріат як особливе соціальне середовище злочинності.
17. Призонізація як фактор злочинності.
18. Поняття та криміногенне значення ресентименту.
19. Поняття та методика аналізу правової детермінації злочинності. Кримінологічна експертиза.
20. Дискурсивно-комунікативна теорія детермінації злочинності.
21. Використання інформаційно-аналітичних матеріалів органів державної влади при здійсненні довгострокових прогнозів.
22. Застосування оперативних прогнозів при розробці заходів запобігання окремих видів злочинів.
23. Латентна злочинність. Методи її виявлення.
24. Основні світові тенденції злочинності.
25. Територіальні відмінності злочинності в Україні.
26. Застосування кримінологічних прогнозів злочинності при розробці запобіжних заходів у великих промислових містах.
27. Характеристика основних методів кримінологічного прогнозування.

5.2. Індивідуальне аналітико-прогностичне завдання (реферати)

Індивідуальне аналітико-прогностичне завдання полягає у здійсненні аналізу стану та виявленні прогностично значимих тенденцій відтворення певного виду злочинності. Для кожного слухача магістратури – власне завдання, яке виконується за типовою аналітичною схемою щодо визначеного для нього особисто виду злочинів (за кримінально-правовою ознакою). За результатами проведеної роботи готується аналітична довідка, яка складається з таких частин:

1. Вступна частина, в якій стисло, але конкретно:

а) актуалізується проблема аналізу відповідного виду злочину, пов'язавши її з викликами забезпечення національної, кримінологічної безпеки, гарантування та захисту відповідних видів та обсягів прав, свобод людини і громадянина, суспільних та державних інтересів тощо;

б) визначається генеральна мета аналізу, взявши до уваги, що він матиме науково-прикладний характер;

в) визначаються задачі аналізу, що впливають з його генеральної мети, деталізують її, становлять окремі кроки її досягнення;

г) описуються використані джерела кримінологічної інформації: види джерел, кількість опрацьованих вироків, опитаних експертів, повідомлень у ЗМІ тощо.

2. Основна частина, яка складається з двох блоків:

1) аналітичний блок, що вміщує:

а) виклад (опис) зібраної та опрацьованої інформації про:

- рівень, динаміку злочинності: розраховану за показниками рівня та індексу злочинної інтенсивності визначеного виду злочинності за період з 2013 по 2024 роки, з використанням базисного та ланцюгового методів за маркерами абсолютних приростів, темпів зростання та темпів приросту;

- рівень і динаміку судимості;

- структуру злочинності визначеного виду за максимально доступною кількістю показників;

- географію злочинності – за можливістю, з урахуванням того, що відповідні відомості про просторове поширення злочинності узагальнюються підрозділами інформаційно-аналітичного забезпечення МВС України;

- приблизний, але обґрунтований рівень латентності, основні причини не потрапляння злочинів до офіційного статистичного обліку;

- осіб, які вчинили злочини: соціально-демографічна, кримінально-правова характеристики (в тому числі і їх динамічні зміни);

- окремі відомості про типові елементи механізму вчинення злочинів (на підставі опрацювання вироків).

б) **пояснення** (інтерпретацію зібраних даних) динамічним коливанням, особливостям структури, географічному поширенню з урахуванням правових, політичних, воєнно-політичних, соціально-економічних та інших факторів розвитку українського суспільства. Варто висловити авторські судження з приводу того, чому зростає чи знижується злочинність взагалі або ж у певні періоди, завдяки чому зберігається високий рівень чи латентизація;

2) прогностичний блок, в якому виділяються тенденції, а також середньостроковий прогноз (з використанням методів екстраполяції, узагальненого сценарію, експертних оцінок – з їх стислим описом) відтворення визначеного виду злочинності. Критерії прогнозування деталізуються в залежності від кримінологічних особливостей того виду кримінальних практик, який підлягає аналізу.

3. Заклучна частина, в якій стисло викладаються висновки аналізу, перспективні напрями (питання, аспекти) розгортання наукових досліджень, можливі кроки щодо удосконалення кримінально-превентивної практики.

Основні джерела кримінологічної інформації:

1. Зведені статистичні відомості про стан злочинності: офіційний веб-сайт Офісу Генерального прокурора (<https://www.gp.gov.ua/ua/statinfo.html>);

2. Електронні ресурси Державної служби статистики України – для встановлення чисельності населення України у відповідні роки з метою обчислення індексів злочинної інтенсивності (Розділи: Статистична інформація – Населення та міграція – <http://www.ukrstat.gov.ua/>).

3. Електронні ресурси Державної судової адміністрації для опрацювання вироків: Єдиний державний реєстр судових рішень – <http://reyestr.court.gov.ua/>

4. Електронні ресурси сайту «Судова влада України»: Розділ «Судова статистика» – «Аналітичні огляди щодо стану здійснення правосуддя» – https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/ (для виявлення рівня і динаміки судимості).

5. Матеріали ЗМІ, оприлюднені результати наукових досліджень, статистичні відомості, отримувані в порядку звернень (слухачами магістратури в індивідуальному порядку через електронні запити) у зв'язку із забезпеченням доступу до публічної інформації відповідних органів державної влади.

Відомості щодо географії злочинності не передбачені формою статистичної звітності про стан зареєстрованих кримінальних правопорушень (Офіс Генерального прокурора) та мають бути отримані слухачами ініціативно, через використання інструментів доступу до публічної інформації. Електронні запити формуються та надсилаються за зразками й на адреси, вказані на офіційних сайтах МВС та Офісу Генерального прокурора.

Формальні вимоги: обсяг аналітичної довідки не повинен перевищувати 40 сторінок (текстовий редактор Microsoft Word, шрифт – Times New Roman, кегель 14; інтервал – 1,5; поля: верхнє, нижнє – 2 см., праве – 3 см., ліве – 1,5 см.); перший рядок (ліворуч) – шифр та номер навчальної групи, ім'я, по батькові, прізвище, автора (шрифт напівжирний); нижче (посередині рядка) назва довідки великими літерами із вказівкою номеру та частини/пункту (за необхідності) статті Особливої частини КК України, якою передбачено ознаки складу злочину, що піддається кримінологічному аналізу (шрифт напівжирний); нижче розміщується текст аналітичної довідки українською мовою.

При викладенні аналітичної частини обов'язковим є використання електронних засобів візуалізації (діаграм) для позначення динаміки та структури злочинності.

Аналітична довідка роздруковується та надається викладачеві у паперовому вигляді **або** надсилається в електронному вигляді у визначений строк з урахуванням розкладу занять. Слухачі виконують індивідуальне завдання щодо окремого виду кримінальних правопорушень.

6. Методи навчання

Навчання з дисципліни проходить у формі лекцій, практичних занять, самостійної роботи.

Лекційні заняття передбачають викладення нового теоретичного матеріалу викладачем, сприйняття цього матеріалу студентами. За своїм змістом лекції охоплюють основний теоретичний матеріал найважливіших тем навчальної дисципліни.

Практичні заняття – форма навчального заняття, при якому викладач організує обговорення попередньо визначених питань, а вирішення практичних завдань, до яких студенти повинні завчасно готувати.

До методичних прийомів, які можуть використовуватись при проведенні занять, відносяться:

- демонстрація навчальних сюжетів з використанням відеоапаратури;
- демонстрація текстової інформації у вигляді схем, таблиць;
- проведення тренінгів, рольові ігри;
- демонстрація фотографій;
- когнітивні експерименти;
- мозкові штурми, контент-аналіз тощо.

Самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом студентом у час, вільний від аудиторних навчальних занять. Самостійна робота студента складається з опрацювання конспекту лекцій, підготовки до практичних занять, самостійного освоєння навчального матеріалу по окремим темам, щодо яких не передбачені аудиторні заняття, ознайомлення з нормативними актами та рекомендованою літературою, а також самостійне виконання індивідуальних завдань, передбачених цією програмою.

7. Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль (залік)

1. Поняття та предмет кримінологічного аналізу.
2. Фонові для злочинності явища як предмет кримінологічного аналізу.
3. Види кримінологічного аналізу.
4. Співвідношення кримінологічного та кримінального аналізу (СОСТА, ILP).
5. Цілі, завдання, функції кримінологічного аналізу.
6. Теоретичне і практичне значення кримінологічного аналізу.
7. Кримінологічна інформація: поняття, види.
8. Джерела кримінологічної інформації.
9. Статистичні методи кримінологічного аналізу.
10. Соціологічні методи кримінологічного аналізу.

11. Анкетування як метод збирання кримінологічної інформації: зміст, правила організації та проведення.
12. Інтерв'ювання як метод збирання кримінологічної інформації: види, правила організації та проведення.
13. Віктимологічне опитування: поняття, цілі проведення.
14. Кримінологічний експеримент: поняття, правила організації та проведення
15. Кримінологічний моніторинг: поняття, види, структура.
16. Державна автоматизована система кримінологічної інформації (ДАСКІ): характеристика стану, проблем та перспектив розробки.
17. Характеристика системи кримінального аналізу RICAS.
18. Поняття та ознаки злочинності.
19. Характеристика конструктивістського підходу до розуміння злочинності.
20. Характеристика статистичного підходу до розуміння злочинності.
21. Характеристика системного підходу до розуміння злочинності («школа злочинних підсистем», «невсько-волзька кримінологічна школа»).
22. Характеристика кількісних показників злочинності.
23. Коефіцієнти злочинності. Способи розрахунку, сфери застосування.
24. Ціна злочинності: поняття, методики аналізу, напрями зниження.
25. Якісні показники злочинності: загальна характеристика.
26. Географія злочинності: поняття, засоби візуалізації, сфери застосування.
27. Динаміка злочинності. Фактори, що впливають на динаміку злочинності.
28. Латентна злочинність, її види та методи виявлення.
29. Структура злочинності. Види структур злочинності.
30. Глобалізація злочинності: поняття, основні складові, тенденції.
31. Сучасний стан злочинності в Україні: загальна характеристика.
32. Поняття криміногенної детермінації. Види детермінаційних зв'язків між явищами і процесами.
33. Методологічні засади аналізу детермінації злочинності.
34. Діалектика і діалектичний метод: поняття, значення для аналізу детермінації злочинності.
35. Соціальний конструктивізм як методологія аналізу детермінації злочинності.
36. Теоретико-прикладні проблеми аналізу детермінації злочинності в умовах суспільств постмодерну.
37. Фрейдизм як теоретична база психологічних теорій злочинності.
38. Психоеаналіз і практики політичного тоталітаризму: аналіз взаємозв'язків.
39. Юнгіанство як теоретична база психологічних теорій злочинності.
40. Трансперсональна психологія С. Грофа та можливості її застосування в кримінологічному аналізі.
41. Конс'юмеризм як фактор злочинності.

42. Кримінологічна інтерпретація соціальної психології Ж. Бодрійяра.
  43. Теорія аномії (Е. Дюркгейм) та її застосування для пояснення детермінації злочинності.
  44. Теорія аномії (Е. Сатерленд) та її застосування для пояснення детермінації злочинності
  45. Теорія стигматизації та її застосування для пояснення детермінації злочинності.
  46. Теорія інтеракції та її застосування для пояснення детермінації злочинності.
  47. Теорія «розбитих вікон» та її застосування для пояснення детермінації злочинності.
  48. Теорія конфлікту культур (субкультур) та її застосування для пояснення детермінації злочинності.
  49. Соціальна ексклюзія (маргіналізація) як фактор злочинності.
  50. Прекаріат як особливе соціальне середовище злочинності.
  51. Призонізація як фактор злочинності.
  52. Поняття та криміногенне значення ресентименту.
  53. Поняття та методика аналізу правової детермінації злочинності.
- Кримінологічна експертиза.
54. Класифікація детермінант злочинності за рівнем, змістом та природою виникнення.
  55. Основні фактори сучасної злочинності в Україні.
  56. Особистість злочинця як об'єкт кримінологічного аналізу.
  57. Кримінологічне профілювання: поняття, система ознак.
  58. Види кримінологічного профілювання.
  59. Особистісний криміногенез: поняття, зміст, стадії.
  60. Типологія злочинців.
  61. Механізм індивідуальної злочинної поведінки як об'єкт кримінологічного аналізу.
  62. Поняття та види мотивів злочину.
  63. Характеристика ігрових мотивів злочинів.
  64. Характеристика мотивів приналежності в генезі злочинної поведінки.
  65. Імпульсивний злочин: поняття, види, особливості мотивації.
  66. Звичний злочин: поняття та особливості мотивації.
  67. Криміногенна ситуація: поняття, види.
  68. Експеримент С. Мілгрема: зміст, результати, кримінологічне значення.
  69. Експеримент Дж. Дарлі і Б. Латане: зміст, результати, кримінологічне значення.
  70. Експеримент Ф. Зімбардо («стенфордський експеримент»): зміст, результати, кримінологічне значення.
  71. Віктимна поведінка як об'єкт кримінологічного аналізу.
  72. Конкуруюча віктимність: поняття, зміст, значення, способи зниження.
  73. Ресентимент: поняття, психологічний зміст, кримінологічне значення.
  74. Злочини ненависті: поняття, мотивація.
  75. Поняття та види кримінологічного прогнозування.

76. Методи прогнозування злочинності.

77. Метод узагальненого сценарію: поняття та наукові засади застосування в кримінологічному прогнозуванні.

78. Індивідуальне кримінологічне прогнозування: методи та сфера застосування.

79. Джерела кримінологічної інформації, що використовується для визначення ризику повторного вчинення кримінального правопорушення.

80. Кримінологічне прогнозування в діяльності Національної поліції.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути залік; тести; наскрізні проекти; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Поточний контроль. До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських та практичних занять;
- якості виконання самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі – здобувач) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські/практичні, тощо); самостійна робота (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій в робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переведу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт 10.

Результати поточного контролю – до 50 балів.

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився». Результати підсумкового контролю – заліку – до 50 балів.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом практичних занять, та балів, набраних на підсумковому контролі (заліку) – до 100 балів.

$$\begin{array}{ccccc} \text{Підсумкові бали} & & \text{Загальна кількість} & & \text{Кількість балів} \\ \text{навчальної} & & \text{балів перед} & & \text{за підсумковим} \\ \text{дисципліни} & = & \text{підсумковим} & + & \text{контролем} \\ & & \text{контролем (поточний} & & \\ & & \text{контроль)} & & \end{array}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (заліку) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівники.

Кафедра визначає вимоги до здобувачів стосовно засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної роботи. Наприклад:

Робота під час навчальних занять	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 1 позитивної оцінки на заочній формі навчання та не менше 3 на денній.	Підготувати доповіді, підготувати конспект за темою самостійної роботи, виконати практичне завдання тощо	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення

90-100	Відмінно («зараховано»)	A	« Відмінно » – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
80-89	Добре («зараховано»)	B	« Дуже добре » – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією-двома значними помилками.
75–79		C	« Добре » – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією-двома значними помилками.
65-74	Задовільно («зараховано»)	D	« Задовільно » – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не носять істотний характер, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконана, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
60-64		E	« Достатньо » – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якість виконання деяких з них оцінена числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки
21-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	« Умовно незадовільно » – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, потрібні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконана, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1–20		F	« Безумовно незадовільно » – теоретичний зміст курсу не освоєний, потрібні практичні навички роботи несформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, додаткова), інформаційні та навчальні ресурси в Інтернеті

Нормативні акти:

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

2. Кримінальний кодекс України: прийнятий 5 квітня 2001р. №2341-III: URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення, прийнятий 7 грудня 1984 р. № 8073 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
4. Кримінальний процесуальний Кодекс України, прийнятий 13 квітня 2012 № 4651-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
5. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22 червня 2000 р. № 1835-III // Відомості Верховної Ради України. - 2000. - № 40. - Ст. 338. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14#Text>
6. Про запобігання та протидію домашньому насильству Закон України: від 07.12.2017 р., № 2229- VIII // Відомості Верховної Ради України. 2018, № 5, ст.35. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>
7. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей : Закон України від 24 січ. 1995 р. № 20/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 6. Ст. 35. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20/95-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживання ними : Закон України від 15 лют. 1995 р. № 62/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 10. – Ст. 62.// URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95-%D0%B2%D1%80#Text>
9. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30 черв. 1993 р. № 3341-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 35. – Ст. 358. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text>
10. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 № 264/94-ВР // Відомості Верховної Ради України , 1994, N 52, ст.455 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-%D0%B2%D1%80#Text>
11. Про національну поліцію : Закон України від 2 червня 2015 р. № 580-VIII // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
12. Про пробацію: Закон України від 5 лютого 2015 р. № 160-VIII // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-19>.
13. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України. (Відомості Верховної Ради України , 2020, № 25, ст.171) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>
14. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України від 05.12.2014 р., № 49, стор. 3186, стаття 2056.

Основна

1. Кримінологія. Академічний курс / Кол. авторів: за заг. ред. О. М. Литвинова. – К.:Видавничий дім «Кондор», 2018. -588 с.
2. Кримінологія. Загальна частина : навчальний посібник / Кол. авторів: Блага А. Б., Богатирьов І. Г., Давиденко Л. М. та ін.; за заг. ред.. О. М. Бандурки. – Харків: Вид-во ХНУВС, 2011.
3. Кримінологія. Особлива частина: навчальний посібник / Кол. авторів: Блага А. Б., Васильєв А.А., Давиденко Л.М. та ін.: за заг. ред. О. М.Литвинова; наук. ред. серії О. М. Бандурка. – Харків: Вид-во ХНУВС, 2011.
4. Закалюк А.П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика: У 3-х кн. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007-2008.
5. Литвинов О. М., Назимко Є. С. Настільна книга ад'юнкта та здобувача наукового ступеня (зі спеціальності 12.00.08 — кримінальне право та кримінологія; кримінально- виконавче право) : наук.-практ. посіб / за заг. ред. О. М. Литвинова. Донецьк : ВД «Кальміус», 2014.
6. Українська кримінологічна енциклопедія / за заг. ред. В. В. Чернея, В. В. Сокурєнка; упоряд. О. М. Джу́жа, О. М. Литвинов. Харків ; Київ : Харк. нац. ун-т внутр. справ ; Нац. акад. внутр. справ, Кримін. асоц. Укра їни ; Золота миля, 2017.

Додаткова

1. Веприцький р. С., Бандурка О. М., Зацеркляний М. М. Злочинність в Україні:економіко-кримінологічний аналіз : моногр. Харків : Золота миля, 2013.
2. Орлов Ю. В. Політико-кримінологічна теорія протидії злочинності : мооногр.Харків : Діса Плюс, 2016.
3. Щербакова А. К., Литвинов О. М. Механізм індивідуальної злочинної поведінки особи, яка вчиняє бандитизм : характеристика та протидія :монографія / за загальною редакцією О. М. Литвинова. Харків : НікаНова, 2015
4. Канібер Ю.М. Кримінологічна діяльність: ознаки, види, взаємозв'язки// Вісник Кримінологічної асоціації України: матеріали Всеукраїнської наук.-практ.конференції, присвяченої 20-річчю заснування кафедри кримінального права та кримінології ХНУВС 12 травня 2012 року «Актуальні сучасні проблеми кримінального права та кримінології у світлі реформування кримінальної юстиції»/ МВС України; ХНУВС; Кримінологічна асоціація України .- Том 1.- Х.: Золота миля, 2012. – С.88-94.
5. Блажівський Є.М. Моніторинг протидії злочинності в Україні: монографія / Є.М.Блажівський. Харків : Золота миля, 2013. - 372 с.
6. Голіна В.В. Державне програмування і регіональне планування заходів запобігання злочинності в Україні / В.В.Голіна, С.Ю.Лукашевич, М.Г.Колодяжний; за заг.ред. В.В.Голіни. - Х.: Право , 2012. -304 с.
7. Комплексна програма профілактика правопорушень на 2016-2020 роки (Полтавська обл).Проект.// <http://www.adm-pl.gov.ua/sites/default/files/progr-pravoporush.pdf>
8. Обласна цільова комплексна програма профілактики та протидії злочинності у Київській області на 2017-2020 роки «Безпечна Київщина» //

<http://www.koda.gov.ua/.../Proekt-programi-Bezpechna-Kivshhina.doc>

9. Стратегія і тактика протидії злочинності : монографія / Олександр Маркович Бандурка, Олексій Миколайович Литвинов; В.о. Кримінолог. асоц. України.— Харків : НікаНова, 2012.— 318 с.300 пр.— Бібліогр.: 302-317с .

10. Злочини на ґрунті ненависті: новий кримінальний феномен світового суспільства. Науково-практичне видання / За заг. ред. Дж. Перліна, наук. Редактори О. А. Мартиненко та Ю. Л. Белоусов. — Львів: Астролябія, 2011. — 524 с.

11. Назаренко Д.О. Кримінологічний аналіз та запобігання фоновим для злочинності явищам : монографія /Д.О. Назаренко, Харків : Золота Миля, 2013. — 458 с

12. Феофілова В. Ксенофобія — виклик сучасності: посібник для проведення занять з персоналом ОВС. — Електр. ресурс, режим доступу <http://umdppl.info/index.php?id=1258643127>

13. Блага А.Б. Насильство в сім'ї (кримінологічний аналіз і запобігання): монографія / А.Б. Блага. — Х.: ФО-П Макаренко, 2014. — 360.

14. Канібер Ю.М. Кримінологічне спостереження за протиправною торгівлею бензином// Девіантна поведінка: соціологічний, психологічний та юридичний аспекти: матеріали наук.-практ. конф. (Харків, 7 квітня 2012р.)/ МВС , ХНУВС, ННІПМК ...- Х.:ХНУВС, 2012 — С.134-139.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <http://portal.rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Судова влада України <https://court.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Офісу Генерального прокурора України <https://www.gp.gov.ua/>
5. Офіційний сайт МВС України www.mvs.gov.ua.
6. Офіційний сайт Верховного Суду України <http://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/>
7. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Харківського національного університету внутрішніх справ <http://univd.edu.ua/>
9. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленко <http://korolenko.kharkov.com/>
10. Офіційний сайт Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса НАПрН України: <https://ivpz.kh.ua/uk/>
11. [Вісник кримінологічної Асоціації України.](#)
12. [Бібліотека Харківського національного університету внутрішніх справ.](#)